

یکشنبه ۱۷ سپتمبر ۲۰۲۳

احمر

مستندی از چپاول معادن یک میلیارد دالری پنجشیر

ثروت زیرزمینی افغانستان بیش از یک تریلیون دالر (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) تخمین زده شده است. هرچند، بعضی از متخصصان این ثروت را به مراتب بیشتر از آن می پندارند. پروفیسور میشل شوسودفسکی در مقاله ای درمورد معادن افغانستان به نقل از تحلیل بانک جهانی می نویسد که «تولیدات معدن عینک به تنهایی خود می تواند ۲ فیصد عاید مارکیت سالانه جهان را به دست گیرد.» و در ادامه علاوه می نماید:

«سروی های جیولوژیکی اتحاد شوروی در دهه ۱۹۷۰ و آغاز ۱۹۸۰ موجودیت ذخایر بزرگ معدنیات (که از جمله بزرگترین ها در یوریشیا است) را تثبیت می کند که شامل آهن، سنگ دارای کرومیوم، یورانیوم، بیروچ، باریم، سرب، جست، فلورایت، باکسایت، تانتیلیوم، زمرد، طلا و نقره می شود. (افغانستان، مرور سالانه معدنیات، مجله معدنیات، جون ۱۹۸۴). این سروی ها اظهار می دارد ارزش واقعی این معادن به مراتب بیشتر از یک تریلیون است که در مطالعات وزارت دفاع امریکا، " مرکز سروی جیولوژیکی ایالات متحده" و "یو.ایس.اید" تخمین شده است.»

افغانستان سرشار از زمرد است که دومین سنگ گرانبها پس از الماس می باشد. زمرد افغانستان در سطح جهان از جمله بهترین ها به شمار می رود و در رده دوم و سوم زمرد کلمبیا و برازیل قرار دارند. هیچ زمردی در جهان به اندازه زمرد افغانستان رنگ سبز و بلورین ندارد. قدمت استخراج

زمررد در افغانستان به دهه های اخیر می رسد، زمانی که احمد شاه مسعود به افرادش امر استخراج و قاچاق این سنگ گرانبها را از کوه های پنجشیر داد.

در مستند «سنگ های گرانبهای پنهان: بُعد وحشت»، دو فلمساز فرانسوی (ایریک دی لاوارینی و ویرانیک ماودی) یکجا با تاجر فرانسوی به نام رافایل شوباب که در گذشته آموزگار نظامی در افغانستان بوده، یکجا شده و به دیدار معدنچیان پنجشیر می روند. قسمی که از نام مستند هویداست، در این فلم از بُعد وحشت مصایب معدنچیان، برخورد ستمکارانه در استخراج زمررد، سود فراوان مافیای این تجارت، بخصوص افراد شورای نظار پرده برداشته می شود.

در این مستند که از طریق تلویزیون «الجزیره انگلیسی» نیز نمایش داده شده، ادعا می گردد از قاچاق زمررد افغانستان که بیشتر از طریق پاکستان و هند صورت می گیرد، سالانه ۱۵۰ میلیون دالر به جیب این انسان های حریص می آید و در صورتی که این صنعت به شیوه مسلکی به پیش برده شود، در حدود ۱ میلیارد دالر نصیب دولت این کشور شده می تواند. اما از آنجایی که تجارت و قاچاق این سنگ قیمتی در افغانستان در دست افراد شورای نظار است، این پول ها شکم آنان را چاق تر می کند. استخراج معادن در عدم حضور نماینده وزارت صنایع و معادن صورت می گیرد و از تاجران خرده پا گرفته تا غول های تجاری زمررد، هیچ کسی به دولت گزارشی نمی دهد.

احمدولی مسعود حین دیدار با تاجر زمررد در «بنیاد مسعود»

زمانی که رافایل شوباب (تاجر فرانسوی زمررد در افغانستان) می خواهد از معادن زمررد پنجشیر دیدار نماید، وی نزد احمد ولی مسعود (برادر احمدشاه مسعود) در دفتر «بنیاد مسعود» رفته و از او اجازه دیدار معادن را دریافت می کند. در ضمن، احمدولی مسعود با اعتماد کامل در زمینه کار و بار زمررد به رافایل تاکید می کند: «هر کاری که از ما می خواهی، به دوستان در بنیاد [مسعود] بگو که مشکل را حل کنند. در اینجا باشد، پنجشیر یا کدام ولایت دیگر. ما برایت کمک خواهیم کرد.»

محمد گل، راننده پیشین احمد شاه مسعود، که به امر وی به تجارت زمرد پرداخت و امروز به غول بازار زمرد افغانستان مبدل شده است با این که فلمساز به سراغ غول تجارت زمرد می رود که محمد گل نام دارد. محمد گل خود را راننده پیشین احمدشاه مسعود معرفی نموده عکس های جوانیش مشترک با مسعود را نشان می دهد، می گوید که در دهه ۱۹۸۰ مسعود وی را به این مأموریت گسیل داشت تا مقداری از زمرد را از نزد معدنچیان به دست آورده و در خارج به فروش برساند. امروز او بر این باور است که این تجارت مربوط خودش می شود. این راننده پیشین مسعود که امروز به تاجر فربه مبدل شده، انحصار بخش اعظم بازار را در اختیار دارد و کسی است که قیمت یاقوت، یاقوت آبی و زمرد را تعیین می کند.

تصویری از احمدشاه مسعود حین فروش سنگ‌های قیمتی

در این مستند، صحنه های متعدد از زجر و آلام معدنچیان روی پرده می آید. معدنچسانی که روزانه به دور از خانه و کاشانه شان مجبورند برای ۱۸ ساعت کار کنند؛ معدنچسانی که در ناامن ترین شرایط دل کوه‌ها را نبش می زنند؛ معدنچسانی که گرد و خاک حتما دور حدقه چشمان شان حلقه زده و با خرید خطر مرگ به جان شان، صخره‌ها را انفجار می دهند؛ معدنچسانی که از امراض مزمن تنفسی و گرده رنج می برند؛ اما در فرجام فقط هفته تقریباً ۳۵۰۰ افغانی نصیب شان می شود. باوجود تمام این نابسامانی‌ها، در اینجا بی تفاوتی «وزارت صنایع و معادن» را نیز می توان دید که سخنگویش فقط مثل دولتی های دیگر پوشیدن دریشی لوکس را بلد است و بس. او چند ماده قانون

را طوطی وار تکرار می کند و نه چیزی بیشتر. در ۲ سرطان ۱۳۹۴، تلویزیون «طلوع» گزارش داد که در حال حاضر ساحه سه هزار معدن از سوی «گروه های مسلح غیرمسول» مورد چپاول قرار دارد.

این مستند گوشه ای از منابع زیرزمینی وافر افغانستان را برملا می کند، منابع سرشاری که چپاولگران جنگسالار بر آن سینه انداخته بدون ترس از بازپرس این داشته های ملی را غارت می کنند. معادنی که کشورهای زورگو را به سوی افغانستان کشانده و تا زمانی که سیطره چنین دولت پوشالی بر سرنوشت ملت شوربخت ما سایه پهن کرده باشد، به نظر می رسد که در سال های آتی هم عسرت های ما کاهش نخواهد یافت.

اقتباس از: سایت حزب هیستگي افغانستان